

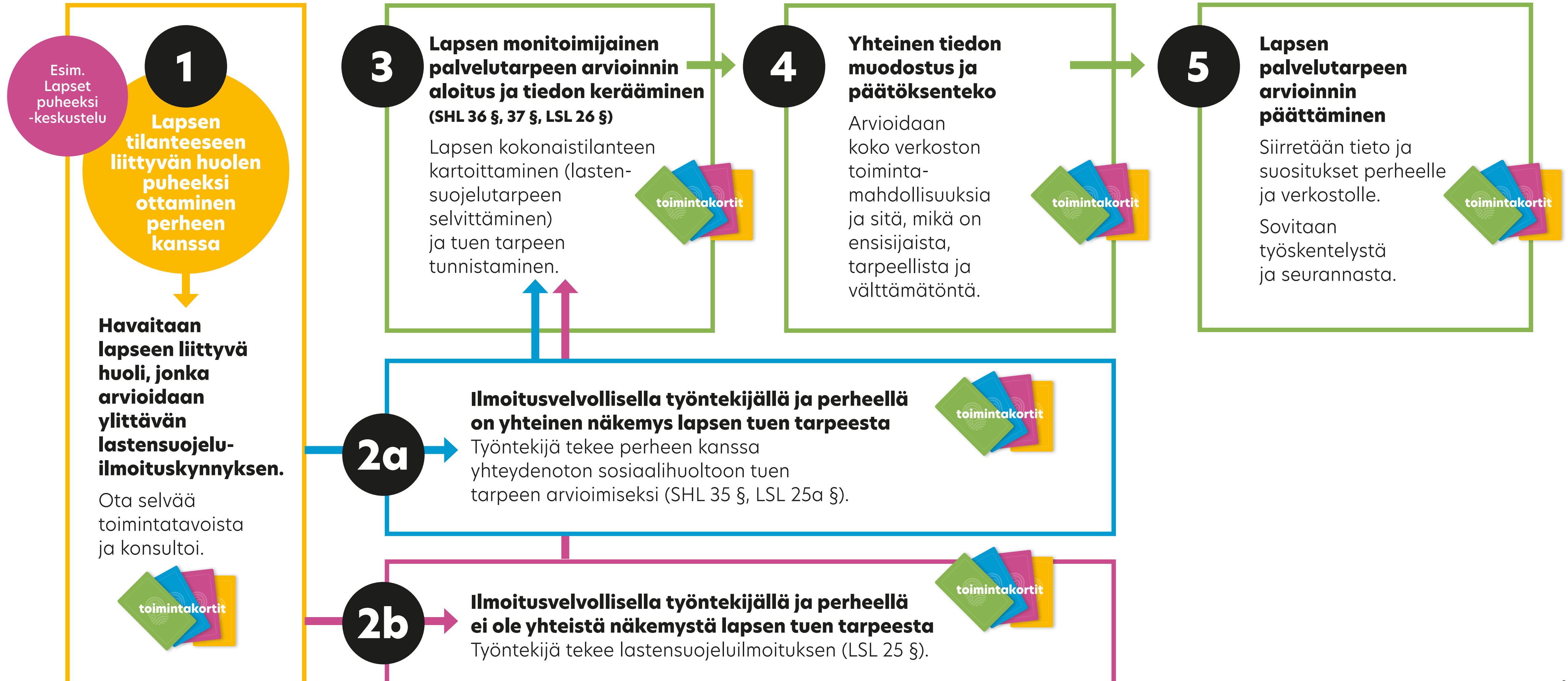

toimintakortit

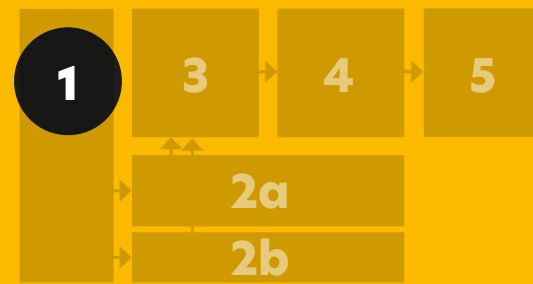
Yhdessä tehdään paremmin
– työtä lapsen parhaaksi

Lapsen monitoimijainen palvelutarpeen arviointi

Systeminen toiminta- ja ajattelumalli

Monitoimijaisen palvelutarpeen
arviointiprosessin vaihe:

PROSESSIN VAIHE

Lapsen tilanteeseen liittyvän huolen puheeksi ottaminen perheen kanssa

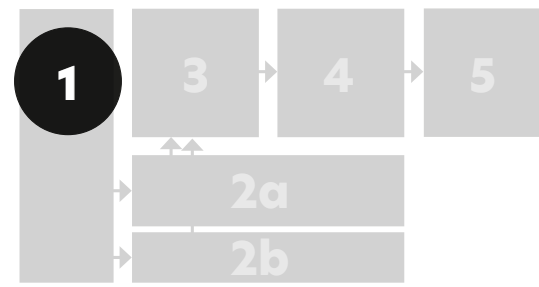
Joku teidän kanssanne työskentelevä ammattilainen
on havainnut lapsen liittyvän **huolen**, jonka hän
arvioi ylittävän lastensuojeluilmoituskyynnyksen.

Työntekijä
keskustelee
kanssasi lapsen
liittyvästä
huolesta

**Monitoimijaisen palvelutarpeen
arviointiprosessin vaihe:**

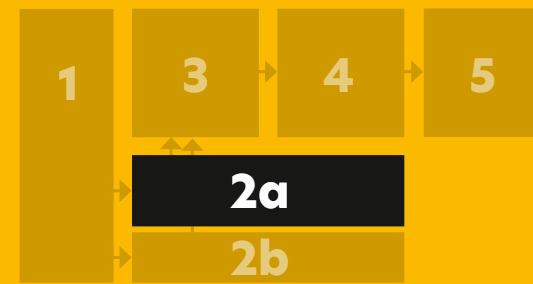

1

Työntekijä keskustelee kanssasi lapseen liittyvästä huolesta

- Työntekijä voi hyödyntää myös työryhmänsä muiden ammattilaisten tukea ja näkemyksiä huolen jäsentämisessä ja konkretisoimisessa.
- On tärkeää, että kerrot omat näkemyksesi ja kokemuksesi huolen aiheista sekä siitä, miten ehkä olette yrittäneet jo itse ratkaista asiaa.
- Yhteydenotto sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi ([SHL 35 §](#) ja [LSL 25a §](#)) ja lastensuojeluilmoitus ([LSL 25 §](#)) ovat avun hakemisen kanavia. Sosiaalihuollon työntekijöiden tehtävänä on selvittää huolenaiheita ja tuen tarpeita yhdessä teidän kanssanne.
- Lapseen liittyvän huolen puheeksi otto tai lastensuojeluilmoituksen tekeminen voi tulla sinulle yllättäen. Asiaa voi joskus olla vaikea ymmärtää tai ottaa vastaan – tämä on luonnollista ja ymmärrettävää.
- Jos olet hämmentynyt tai epävarma tai pienikin asia askarruttaa – mikään asia ei ole liian pieni kysyttäväksi!

PROSESSIN VAIHE

Ilmoitusvelvollisella työntekijällä ja perheellä on yhteinen näkemys lapsen tuen tarpeesta

Työntekijä tekee perheen kanssa yhteydenoton sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi (SHL 35 §, LSL 25a §).

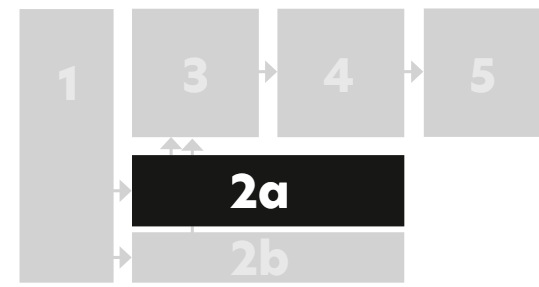
Tehdään yhdessä yhteydenotto sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi

Perhe ja tarpeenmukainen verkosto kutsutaan koolle

**Monitoimijaisen palvelutarpeen
arviointiprosessin vaihe:**

1

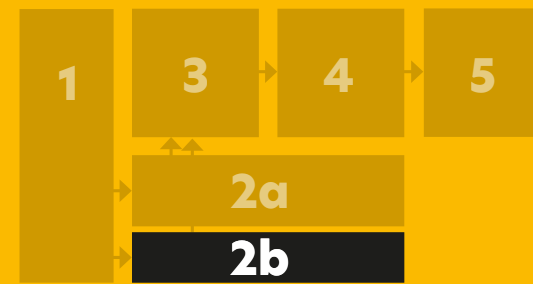
Tehdään yhdessä yhteydenotto sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi

- Kun olette työntekijän kanssa samaa mieltä siitä, että on tarpeellista ottaa yhteyttä sosiaalihuoltoon lapsen tilanteen arvioimiseksi, teette yhdessä työntekijän kanssa yhteydenoton sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi (SHL 35 §, LSL 25a §).
- Yhteydenotto on hyvä tehdä kirjallisesti, jotta havainnot ja huoli lapsesta tulevat ilmaistua siten kuin sekä sinä että työntekijä olette ne tarkoittaneet.
- Lapsella on oikeus tietää hänen asiassaan tehdystä yhteydenotosta tuen tarpeen arvioimiseksi.
- Lapsen asian käsittely sosiaalihuollossa alottaa lapselle sosiaalihuoltolain 34 § mukaisen sosiaalihuollon asiakkuuden. Lastensuojelulain 27 § mukainen lastensuojelun asiakkuus alkaa vasta, jos lapselle aloitetaan lastensuojelun tukitoimet, tai palvelutarpeen arvioinnissa päädytään lastensuojelun asiakkuuden aloittamiseen.

2

Perhe ja tarpeen mukainen verkosto kutsutaan koolle

- Koollekutsujana on lapsen palvelutarpeen arvioinnista vastaava sosiaalityöntekijä.
- Kerro sosiaalityöntekijälle, ketkä ovat sinun mielestäsi tärkeitä ja olennaisia tahoja osallistumaan sinun ja teidän perheen tilanteen arviointiin. Halutessasi voit ottaa tapaamisiin tueksesi sinulle läheisen henkilön, se voi olla joku tuttu työntekijä tai yksityishenkilö.
- Tietoja oman alueesi sosiaalihuollon käytännöistä löydät oman hyvinvointialueesi verkkosivuilta.
- Selkokielistä perustietoa lastensuojelusta usealla kielellä löytyy esimerkiksi [Lastensuojelu.infon verkkosivuilta](https://www.lastensuojelu.info/verkkosivuilta).

PROSESSIN VAIHE

Ilmoitusvelvollisella työntekijällä ja perheellä ei ole yhteistä näkemystä lapsen tuen tarpeesta

Työntekijä tekee lastensuojelu-ilmoituksen (LSL 25 §).

Työntekijällä on velvollisuus tehdä lastensuojelu-ilmoitus

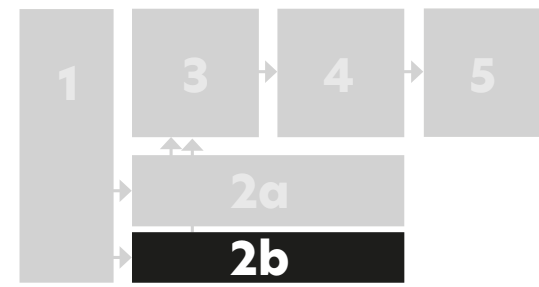
Sinulle kerrotaan lastensuojelu-ilmoituksesta

Perhe ja tarpeenmukainen verkosto kutsutaan koolle

Monitoimijaisen palvelutarpeen arviointiprosessin vaihe:

1

Työntekijällä on velvollisuus tehdä lastensuojeluilmoitus

- **Ilmoitusvelvollisen** työntekijän on tehtävä lastensuojeluilmoitus, vaikka olisitte eri mieltä huolen aiheesta tai tuen tarpeesta.
- **Ilmoitusvelvollisten** joukko on varsin laaja, eikä ilmoitusvelvollinen voi tehdä ilmoitusta nimettömänä.
  - Vain yksityishenkilö voi tehdä ilmoituksen nimettömänä.
- Lapsen asian käsittely sosiaalihuollossa aloittaa lapselle sosiaalihuoltolain 34 § mukaisen sosiaalihuollon asiakkuuden. Lastensuojelulain 27 § mukainen lastensuojelun asiakkuus alkaa vasta, jos lapselle aloitetaan lastensuojelun tukitoimet, tai palvelutarpeen arvioinnissa päädytään lastensuojelun asiakkuuden aloittamiseen.
- Hyvä käytäntö on, että työntekijä kirjaa ilmoitukseen myös sinun näkemyksesi asiasta.

2

Sinulle kerrotaan lastensuojelu-ilmoituksesta

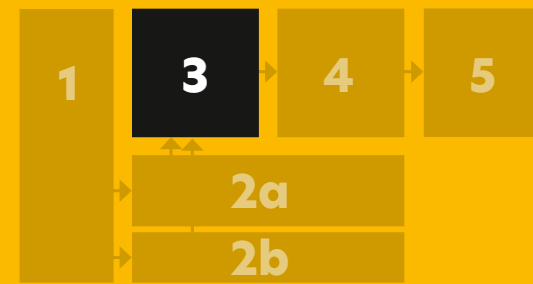
- Työntekijän tulee kertoa sinulle ilmoituksen tekemisestä aina kun vain mahdollista.
  - Myös lapsella on oikeus tietää hänestä tehdystä lastensuojeluilmoituksesta.
- Perheen sisäiset väkivalta- ja seksuaalirikosepäilyt ovat poikkeustilanteita, jotka edellyttävät ensin viranomaisten välistä yhteistyötä. Poikkeustilanteissa ilmoituksen tekemisestä ei aina voida keskustella perheen kanssa etukäteen. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen sivuilta saat [lisätietoja](#).

3

Perhe ja tarpeenmukainen verkosto kutsutaan koolle

- Lapsen palvelutarpeen arvioinnista vastaava sosiaalityöntekijä arvioi monialaisen palaverin tarpeen ja kutsuu sellaisen tarvittaessa koolle.
- Voitte pyytää sosiaalityöntekijän mukaan jo aiemmin sopimaan neuvotteluun tai kokoukseen, esimerkiksi koulupalaveriin tai hoitoneuvotteluun.
- Kerro sosiaalityöntekijälle, ketkä ovat sinun mielestäsi tärkeitä ja olennaisia tahoja osallistumaan sinun ja teidän perheen tilanteen arviointiin. Halutessasi voit ottaa tapaamisiin tuekseen sinulle läheisen henkilön. Se voi olla joku tuttu työntekijä tai yksityishenkilö.
- Tavoitteena on aina yhteistyö – silloinkin kun sinä ja ilmoituksen tekijä olette eri mieltä tuen tarpeesta. Kysy aina, jos jokin asia jää epäselväksi!

PROSESSIN VAIHE

Lapsen monitoimijaisen palvelutarpeen arvioinnin aloitus ja tiedon kerääminen (SHL 36, 37 §, LSL 26 §)

Lapsen kokonaistilanteen kartoittaminen (lastensuojelutarpeen
selvittäminen) ja tuen tarpeen tunnistaminen.

Lapsen
palvelutarpeen
arviointi
aloittaa lapselle
sosiaalihuollon
asiakkuuden

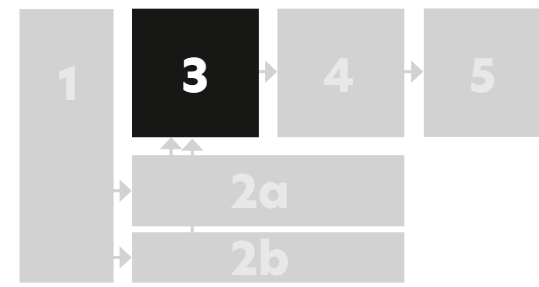
Palvelutarpeen
arviointi tehdään
yhdessä!

Sosiaali-
viranomaisella
on oikeus saada
salassa pidettäviä
tietoja, jotka ovat
välttämättömiä
lapsen palvelu-
tarpeen
selvittämiseksi

Monitoimijaisen palvelutarpeen arviointiprosessin vaihe:

1

Lapsen palvelutarpeen arviointi aloittaa lapselle sosiaalihuollon asiakkuuden

- Palvelutarpeen arvioinnin aikana lapsella on sosiaalihuoltolain 34 § mukainen sosiaalihuollon asiakkuus.
- Palvelutarpeen arvioinnista vastaa [sosiaalityöntekijä](#).
- Sosiaalityöntekijällä on virkavastuu lapsen tilanteen arvioinnista ja selvittämisestä.
- Lapsen palvelutarpeen arviointia on ryhdytty tekemään siksi, että lapsen hyvinvoinnista on herännyt jokin huoli. Arvioinnin aikana huolet joko poistuvat tai niistä tulee todelliseksi osoitettuja ongelmia tai riskitekijöitä, joiden perusteella lapsen tilanteeseen on puututtava.
- Lapsen palvelutarpeen arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota myös perheenne voimavaroihin ja vahvuuksiin sekä siihen, miten ehkä itse olette jo yrittäneet mahdollista pulmaa ratkaista.

2

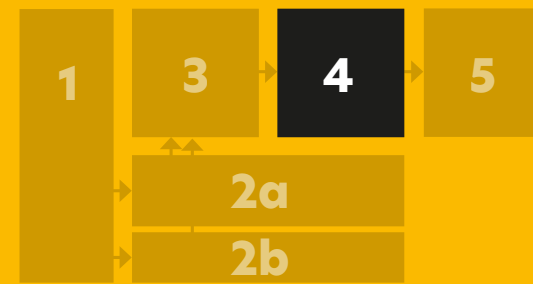
Palvelutarpeen arviointi tehdään yhdessä!

- Keskeisiä tapoja lapsen kokonaistilanteen kartoittamiselle ovat lapsen ja vanhempien/ huoltajien tapaamiset ja kotikäynnit.
  - Tapaamisia voidaan sopia toimistolle, kotiin, lapsen koululle, päiväkodille jne. Tapaamiset voivat olla myös yhteisiä verkostopalavereita, joissa on mukana työntekijöitä useammalta eri taholta, kuten vaikkapa terveydenhuollosta ja varhaiskasvatuksesta.
  - Tapaamisille ja kotikäynneille voit pyytää ja ehdottaa mukaan perheenne kanssa jo aiemmin työskennellyttä, sinulle tuttua työntekijää. On tärkeää, että kerrot palvelutarpeen arvioinnista vastaavalle sosiaalityöntekijälle, jos erityisesti toivot jonkun tahon osallistumista. Sinulle tärkeiden verkoston jäsenten mukana olo arvioinnissa tuo siihen merkittävää lisäarvoa.
  - Lastensuojelun työntekijä [voi tavata lasta ilman huoltajan suostumusta](#) ja ilmoittamatta ennalta, jos se katsotaan aiheelliseksi ja lapsen edun mukaiseksi.
- Lapsen tilanteen kokonaisuuden ymmärtämisen kannalta on välttämätöntä pyytää muiden toimijoiden näkemyksiä tilanteestanne sekä selvittää taustalla mahdollisesti vaikuttavia asioita ja aiempia tapahtumia.
- Viranomaisten ja ammattilaisten työskentelyn tulee olla avointa ja läpinäkyvää. Kysy aina, jos olet epävarma tai epätietoinen jostain asiasta!

3

Sosiaaliviranomaisella on oikeus saada salassa pidettäviä tietoja, jotka ovat välttämättömiä lapsen palvelutarpeen selvittämiseksi

- Tietoja voidaan pyytää esimerkiksi terveydenhuollosta, koulusta, varhaiskasvatuksesta tai poliisilta – kerro työntekijälle ketkä ovat sinun mielestäsi arvioinnin kannalta oleellisia yhteistyökumppaneita.
- Tietoja voidaan pyytää ja siirtää kirjallisesti, puhelimitse tai pyytämällä ko. taho yhteiseen tapaamiseen.
- Lapsesta ja perheestä sosiaalihuoltoon kertyvä tieto on salassa pidettävää.
- On tilanteita, joissa tietoja kokonaan tai joiltain osin luovutetaan myös ilman suostumustanne, esim. poliisille lapseen kohdistuvissa rikosepäilyissä, terveydenhuollolle lapsen hoidon toteuttamiseksi tai opetusjärjestäjälle lapsen koulutuksen järjestämiseksi.
- Miettikää yhdessä sosiaalityöntekijän kanssa, kenen olisi hyvä tietää arvioinnista tai jatkosuunnitelmista.

PROSESSIN VAIHE

Yhteinen tiedon muodostus ja päätöksenteko

Arvioidaan koko verkoston toimintamahdollisuuksia ja sitä,
mikä on ensisijaista, tarpeellista ja välttämätöntä.

1

Arvioi, mihin
asiaan lapsi
tarvitsee tukea
ja mitä tuella
tavoitellaan

2

Päätös lapsen
sosiaalihuollon
asiakkuuden
päättymisestä
tai jatkumisesta,
tai lastensuojelun
asiakkuuden
alkamisesta

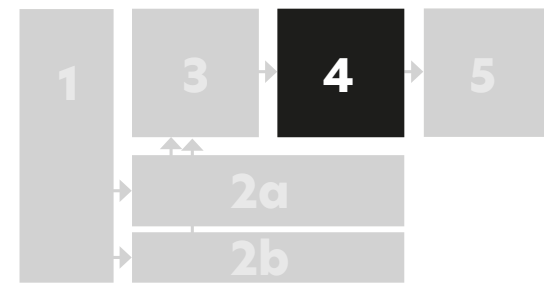
3

Sosiaalityöntekijä
tekee kirjallisen
yhteenvedon

Asiakkaan
toiminta-
kortti

A-puoli

Monitoimijaisen palvelutarpeen arviointiprosessin vaihe:

1

Arvioikaa, mihin asiaan lapsi tarvitsee tukea ja mitä tuella tavoitellaan

- Lapsen palvelutarpeen arvioinnissa arvioidaan lapsen ja perheen kokonaistilannetta, johon liittyy myös lapsen ympärillä olevan verkoston toiminta.
- Paras lopputulos on, kun palvelutarpeen arvioinnin jälkeen lapsi ja tarvittaessa koko perhe saa tarvitsemansa tuen.
- Mietitään yhdessä, miten kukin toimija voi parhaiten olla perheenne tukena. Mikä sinusta ja teistä tuntuu avulta?
  - Jos vaikka tarvitaan oppilashuollon tukea, suunnitellaan työskentely yhdessä esimerkiksi koulukuraattorin kanssa.
  - Suunnitellaan työskentely niin, ettei siinä ole päällekkäisyyksiä ja se on järkevää.
  - Kerro avoimesti siitä, mitä odotuksia sinulla on kullekin taholle.

2

Päätös lapsen sosiaalihuollon asiakkuuden päättymisestä tai jatkumisesta, tai lastensuojelun asiakkuuden alkamisesta

Ratkaisu on jokin seuraavista:

1. Sosiaalihuollon asiakkuus päättyy ja muut palvelut ja auttamisverkostot jatkavat lapsenne ja perheenne tukemista

Lapsenne ja perheenne tukeminen toteutuu esimerkiksi varhaiskasvatuksen tuella, terveydenhuollon palvelujen avulla tai vaikkapa perheneuvolassa.

2. Sosiaalihuollon asiakkuus jatkuu

Lapsellenne ja/tai perheellenne järjestetään sosiaalihuoltolain mukaisia tukitoimia ja palveluja. Sosiaalihuoltolain mukainen asiakkuus perustuu vapaaehtoisuuteen ja suostumukseen. Tuen näkökulmasta kyse on varhaisesta tuesta ja ennaltaehkäisevistä palveluista.

3. Lastensuojeluasiakkuus alkaa

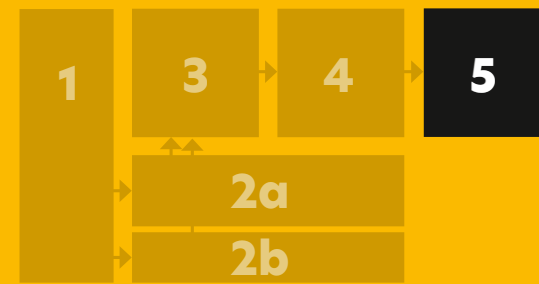
Lastensuojelun asiakkuus alkaa, kun sosiaalityöntekijä toteaa palvelutarpeen arvioinnin perusteella sen olevan tarpeellista. Lastensuojelun tarve voi johtua joko lapsen itseään vaarantavasta käyttäytymisestä tai lapsen kasvuolosuhteista, ja lapsi tarvitsee lastensuojelulain mukaisia palveluja ja tukitoimia.

3

Sosiaalityöntekijä tekee kirjallisen yhteenvedon

- Yhteenvedoon kirjataan sosiaalityöntekijän ammatillinen arvio lapsen tilanteesta sekä teidän omat mielipiteenne ja näkemyksenne palvelutarpeesta.
- Kukin palvelutarpeen arviointiin osallistunut toimija tallentaa oman työnsä kannalta oleelliset tiedot omiin asiakastietojärjestelmiinsä.
- Kysy aina, jos jokin asia tuntuu epäselvältä!

Monitoimijaisen palvelutarpeen
arviointiprosessin vaihe:

PROSESSIN VAIHE

Lapsen palvelutarpeen arvioinnin päättäminen

Siirretään tieto ja suositukset
perheelle ja verkostolle

1

Tarvittava
tieto siirretään
eteenpäin

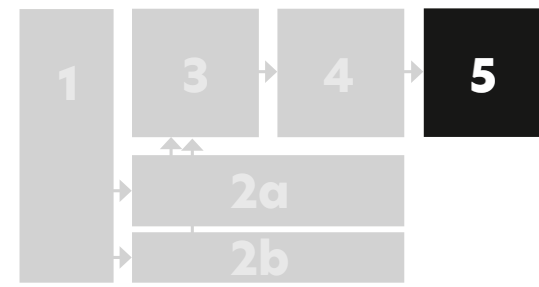
2

Sopikaa,
kuinka
työskentely
jatkuu ja miten
sitä seurataan

Asiakkaan
toiminta-
kortti

A-puoli

**Monitoimijaisen palvelutarpeen
arviointiprosessin vaihe:**

1

Tarvittava tieto siirretään eteenpäin

- Arvioinnissa koottu tieto siirretään niille tahoille, jotka jatkavat työskentelyä perheenne kanssa.
- On tärkeää, että tuot esiin omat näkemyksesi tarpeistanne ja odotuksista avun ja tuen suhteen.
- Sosiaalityöntekijä huolehtii tarvittavien tietojen siirtämisestä. Tiedonsiirto voi tapahtua esimerkiksi yhteisessä palaverissa teidän ja verkoston kanssa.

2

Sopikaa, kuinka työskentely jatkuu ja miten sitä seurataan

- Lapselle nimetään vastuu-/omatyöntekijä.
  - Lastensuojelussa ja perhesosiaalityössä erityisen tuen tarpeessa olevalle lapselle nimetään lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä, muissa sosiaalihuollon palveluissa voi olla omatyöntekijä (esim. kasvatus- ja perheneuvolasta).
- Laatikaa yhteinen suunnitelma siitä, miten työskentelyä jatketaan. On tärkeää että tiedät, kehen ottaa tarvittaessa yhteyttä.
- Kysy aina, jos jokin asia tuntuu epäselvältä!

LUMIO

Lastensuojelun uudistaminen monialaisesti -hanke

